

Tijnje, Heawei 44

QuickScan

JM ecologie, 2021

QuickScan Tijnje, Heawei 44

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R21.228

Status

1.0 (definitief)

Datum

05-11-2021

Opdrachtgever

Transportbedrijf J. Schaap en Zn.

Heawei 38

8406 AW Tijnje

Auteur

[Redacted]

Controle

[Redacted]

Voorpagina

De te verwijderen schuur, met op de achtergrond het woonhuis.

Te citeren als

Oevering, W., 2021. QuickScan Tijnje, Heawei 44; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. JMe-rapport R21.228 JM ecologie, Gorredijk.

JM ecologie

Leitswei 12

8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	5
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	10
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie (soortenbescherming)	11
3.1	Vogels	11
3.2	Vleermuizen	12
3.3	Overige zoogdieren	13
3.4	Reptielen	14
3.5	Amfibieën	14
3.6	Vissen	15
3.7	Overige fauna	15
3.8	Vaatplanten	15
4	Effecten en gevolgen	16
4.1	Overzicht beschermde soorten	16
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	17
5	Mitigerende maatregelen	18
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	18
5.2	Vleermuizen; mitigatie	19
6	Conclusie	20
	Geraadpleegde bronnen	21

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Transportbedrijf J. Schaap en Zn., hierna 'opdrachtgever' genoemd, is voornemens een bestemmingsplanwijziging aan te vragen op het perceel van de Heawei 44 te Tijnje, gemeente Opsterland, Provinsje Fryslân. Na de bestemmingsplanwijziging zal het terrein deels (her)ingericht worden. Bij deze herinrichting wordt de oude bestaande schuur gesloopt, waarna twee nieuwe bedrijfsgebouwen geplaatst worden. Tevens wordt een bedrijfsinrit gerealiseerd. Om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen, is door JM ecologie een QuickScan uitgevoerd op de locatie.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan de Heawei, de doorgaande weg tussen Tijnje en Luxwoude. Aan de Heawei zijn een aantal agrarische bedrijven en woonhuizen gevestigd. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit intensief beheerd agrarisch grasland, met verspreid enkele kleine beboste gedeeltes. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied in Friesland, aangegeven met een rood kader. (Bron achtergrond: Esri)

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN. Provincie Friesland gebruikt de naam Ecologische Hoofdstructuren (EHS). Tevens kent de Provincie Friesland beschermde Ganzenfoerageergebieden en weidevogelkansgebieden.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat alle provincies en het Rijk de voorheen geldende "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012" aanhouden en blijven hanteren in de Wet natuurbescherming. Bij voorliggende toetsing is ervan uitgegaan dat de lijst gehanteerd blijft en dat de nesten een jaarrond beschermde status houden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1t/m4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het projectvoornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3,5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland, bescherming Houtopstanden, ganzenfoerageergebieden en weidevogelkansgebieden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Willem Oevering van JM ecologie op 27 oktober 2021. Het bezoek is uitgevoerd van 13:00 tot 14:30 uur, bij 14°C en 1Bft, op een regenachtige dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de Heawei, de doorgaande weg tussen Tijnje en Luxwoude. Aan de Heawei zijn een aantal agrarische bedrijven en woonhuizen gevestigd. De omgeving van het plangebied bestaat voornamelijk uit intensief beheerd agrarisch grasland, met verspreid enkele kleine beboste gedeeltes. Aan de zuidzijde van het plangebied loopt het Stroomkanaal, welke van Gersloot naar Tijnje loopt.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd). (Bron achtergrond: Esri)

Het plangebied bestaat uit bebouwing in de vorm van een woonhuis met aanliggende schuur, een losliggende schuur welke in gebruik is als opslag en een kleiner schuurtje, welke deels in gebruik is als paardenstal. De aan het huis liggende schuur heeft een dakpannen dak met spouwloze enkelsteens gemetselde bakstenen muren. De opslagschuur heeft eveneens spouwloze bakstenen muren, maar bevat een golfplaten dak, welke kaal op het houtskelet gelegd zijn. Het kleine schuurtje bevat een plat dak. De muren zijn ook enkelsteens gemetseld, de voorzijde van deze schuur is bekleed met metalen plaatwerk. De noordzijde en de westzijde van het plangebied zijn momenteel in gebruik als agrarisch grasland. Langs de oprit richting het huis is deels laanbeplanting aanwezig. Verder is er aan de zuidzijde van het plangebied hogere beplanting in de vorm van bomen en struiken aanwezig en staat er een strook met opgaande begroeiing met voornamelijk bomen als els als tweedeling tussen de stukken grasland. Onder deze strook met opgaande begroeiing is een regenwatersloot aanwezig. Verder liggen er watergangen ten noorden, oosten en zuiden van het plangebied en aan de noordzijde van de oprit. In de watergang aan de oostzijde zijn een gronddam voor toegang tot het grasperceel en een gronddam ten behoeve van de oprit van het woonhuis aanwezig. In de tuin aan de oostzijde van het plangebied is een vijver uitgegraven. In het zuidoosten van de voortuin staat opgaande begroeiing op een iets verhoogd stuk terrein. Daarnaast zijn op het terrein enkele (puin)bulten aanwezig.

Afbeelding 2.2. Noordwestzijde woonhuis.

Afbeelding 2.3. Zuidwestzijde te slopen schuur.

Afbeelding 2.4. Schuurtje met paardenstal.

Afbeelding 2.5. Grasland aan noordzijde.

Afbeelding 2.6. Grasland aan westzijde.

Afbeelding 2.7. Oprit woonhuis, met watergang en laanbeplanting. Op de achtergrond het woonhuis.

Afbeelding 2.8. Boschage aan de zuidzijde.

Afbeelding 2.9. Boschage tussen grasland met regenwatersloot.

Afbeelding 2.10. Watergang aan de noordzijde.

Afbeelding 2.11. Watergang aan de oostzijde.

Afbeelding 2.12. Watergang aan de zuidzijde.

Afbeelding 2.13. Watergang aan de westzijde.

Afbeelding 2.14. Gronddam aan grasland.

Afbeelding 2.15. Gronddam bij inrit woonhuis.

Afbeelding 2.16. Vijver in de tuin.

Afbeelding 2.17. Detail oeverzone vijver.

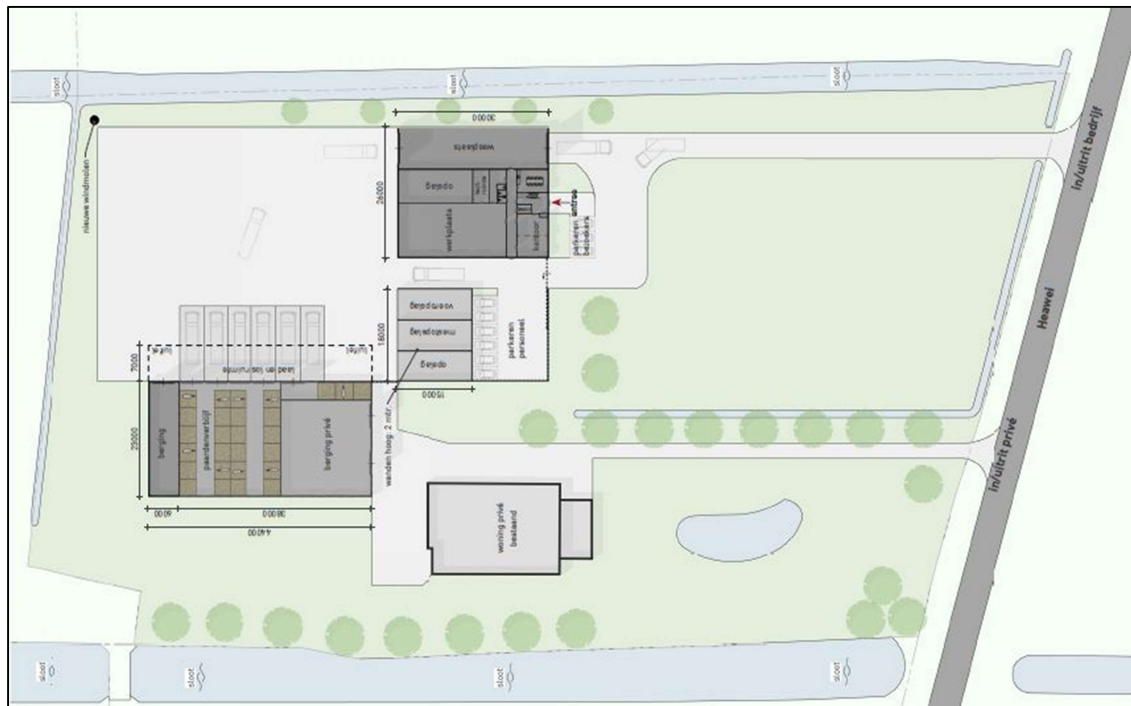
Afbeelding 2.18. Bomen op verhoogde grond.

Afbeelding 2.19. Puinbulten op het terrein.

2.2 Ingreep

De bestaande grote schuur wordt gesloopt en de bomenrij tussen de graslanden wordt gekapt. Verder wordt de daaronder liggende watergang gedempt. Op de vrijgekomen grond worden vervolgens twee nieuwe bedrijfspanden gerealiseerd. De nieuwe bedrijfsinrit wordt over een bestaande grondnam gelegd. De noordwestzijde van het plangebied, welke momenteel uit grasland bestaat, wordt verhard. Aan de zuidzijde van het noordelijke bedrijfspand wordt opslag voor onder andere voer en mest gerealiseerd. Daarnaast worden er parkeerplaatsen aangelegd voor personeel en bezoekers. Op de meest noordwestelijke hoek wordt een windmolen geplaatst.

Afbeelding 2.20. De ingreep met o.a. de nieuw te plaatsen bedrijfspanden, de windmolen, de bedrijfsinrit, de opslag en parkeerplaatsen. (Bron: Bouwkundig Bureau Haverkamp).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie (soortenbescherming)

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. In de bomen binnen de verstoringszone werden geen horsten gevonden van jaarrond beschermde soorten, waardoor de aanwezigheid van boom-broedende vogels met jaarrond beschermde nesten kan worden uitgesloten. Daarnaast zijn de aanwezige watergangen in en rondom het plangebied door het monotone karakter en de geringe stroomsnelheid ongeschikt als broedbiotoop voor grote gele kwikstaart. Het huis bevat geen geschikte nestplaatsen of invliegopeningen voor steenuil of kerkuil, waardoor de aanwezigheid van deze uilensoorten uitgesloten kan worden. Het dakpannen dak van het woonhuis beschikt over een dakgoot en geschikte invliegopeningen huismus. Onder het dak van de, aan het woonhuis liggende, schuur is vogelschroot geplaatst. Deze is echter op enkele plaatsen beschadigd, waardoor het dak alsnog toegankelijk is voor huismus. Daarnaast is de omgeving van het woonhuis door de bosschages en struiken in de directe omgeving zeer geschikt, waardoor de huismus niet uit te sluiten valt op deze locatie. De gierzwaluw broedt vaak in oude dorps- en stadskernen, in broedkolonies. Voor de gierzwaluw is het plangebied niet geschikt vanwege de ligging in agrarisch gebied. Er zijn geen nesten van boeren- of huiszwaluwen aangetroffen.

Algemene broedvogels

In en op het pand, de bomen, de struiken en de slootkanten kunnen diverse algemene broedvogels als kauw, houtduif, spreeuw en wilde eend, tot broeden komen tijdens het vogelbroedseizoen.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten en algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarzeizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

Het woonhuis is goed toegankelijk voor vleermuizen. Vleermuizen kunnen goed onder de dakpannen komen en kunnen het gehele dak als verblijfplaats gebruiken. Het pand is geschikt als verblijfplaats voor diverse gebouwbewonende vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Mogelijk gebruiken één of meerdere van deze soorten het pand als kraamverblijf, zomerverblijf of paarverblijf. Er zijn geen als verblijfplaats geschikte holtes aangetroffen in de bomen in het plangebied.

Consequenties van de ingreep op vleermuisverblijfplaatsen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

Er zijn geen duidelijke lijnvormige elementen aanwezig binnen het plangebied die dienst kunnen doen als essentiële vliegrouteondersteuning. Aanwezigheid van een essentiële vliegroute binnen het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Foerageergebied

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied. In de omgeving van het plangebied is voldoende minstens even geschikt foerageergebied aanwezig, waardoor het plangebied niet als essentieel foerageergebied wordt aangemerkt.

3.3 Overige zoogdieren

Er zijn in de omgeving van het plangebied diverse beschermde zoogdieren bekend, te weten de das, eekhoorn, otter en wolf. Naast deze soorten worden, gezien het habitattype en de bekende verspreiding, geen andere beschermde zoogdiersoorten verwacht in de omgeving van het plangebied.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdierverseniging z.d.). De omgeving van het plangebied is geschikt voor de das. Het plangebied zelf bevat geen verblijfplaatsen. Mogelijk dat de das een enkele keer foerageert op de graslanden van het plangebied. In de omgeving van het plangebied is voldoende minstens even geschikt foerageergebied aanwezig, waardoor het plangebied niet als essentieel foerageergebied wordt aangemerkt.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen in het plangebied. Daarnaast zijn de bosschages in het plangebied niet groot en voedselrijk genoeg om leefgebied voor de eekhoorn te vormen. Het voorkomen van de eekhoorn in het plangebied kan uitgesloten worden.

Otter

De otter is een sterk watergebonden zoogdier welke voornamelijk op vis foerageert. De soort heeft zijn verblijfplaatsen in sterk begroeide oevers, maar ook in kunstmatige holtes in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdierverseniging, z.d.). De watergang aan de zuidzijde van het perceel is geschikt als foerageergebied voor de otter. De oevers bevatten echter te weinig dekking en er is een redelijke menselijke achtergrondverstoring aanwezig. De in de omgeving waargenomen otters betreffen voornamelijk doodgereden exemplaren op de A7 aan de noordzijde van het plangebied. De hier aanwezige watergangen bevatten meer dekking en zijn daardoor geschikt voor otters. De watergangen rondom het plangebied bevatten geen verblijfplaatsen van de otter. Wel is in de omgeving van het plangebied mogelijk foerageergebied aanwezig. Er is echter voldoende minstens even geschikt foerageergebied in de omgeving aanwezig, waardoor het plangebied niet als essentieel foerageergebied wordt aangemerkt.

Wolf

De wolf is nabij het plangebied waargenomen. Echter is er geen geschikt vestigingshabitat aanwezig rondom het plangebied. Wolven zijn namelijk schuwe dieren en vestigen zich alleen in de grotere bossen in Nederland (Zoogdierverseniging (z.d.)).

3.4 Reptielen

Er is in de omgeving van het plangebied één beschermde reptielensoort bekend, te weten ringslang. Overige reptielensoorten worden, vanwege de specifieke habitateisen, niet verwacht in de omgeving van het plangebied.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal. De ringslang heeft, van de Nederlandse reptielensoorten, de grootste dispersiedrift en legt met gemak enkele kilometers af op zoek naar geschikt leefgebied (RAVON, z.d.). De ringslang is eenmalig aangetroffen bij een bedrijf ten noorden van het plangebied. Het betreft hier waarschijnlijk een zwervend exemplaar uit een populatie uit de iets wijdere omgeving. Er zijn een aantal (relict)populaties bekend op enkele kilometers afstand van het plangebied. Het plangebied zelf bevat echter geen broeihopen of ander geschikt habitat voor ringslangen. Het voorkomen van de ringslang in het plangebied is daardoor uit te sluiten.

3.5 Amfibieën

Er is in de omgeving van het plangebied één beschermde amfibieënsoort aanwezig, te weten de rugstreeppad. Overige soorten met een beschermde status worden, gezien het habitatype en de bekende verspreiding van deze soorten, niet verwacht in de omgeving van het plangebied.

Rugstreeppad

De rugstreeppad is vaak te vinden in gebieden met een hoge dynamiek. Deze dynamiek kan ook door menselijke activiteiten veroorzaakt zijn. Hierbij kan gedacht worden aan gebieden met bouwterreinen, groeven, zand- en kleiafgravingen, rivierduinen en uiterwaarden. In de omgeving van de leefgebieden is vaak een goed vergraafbare (zanderige) bodem aanwezig waarin de soort zich kan ingraven. Daarnaast komt de soort ook voor in meer stabiele biotopen zoals heideterreinen en sloten in akker- en graslandgebieden. Voor de overwintering graaft de rugstreeppad zich meestal in, maar de soort kan ook overwinteren onder allerlei materialen zoals stenen en afval. De rugstreeppad is een echte pionier met een groot dispersievermogen en kan snel nieuwe gebieden koloniseren. Juvenile exemplaren kunnen tot wel vijf kilometer afleggen. Barrières worden daarbij gevormd door bijvoorbeeld wegen of beschoeide watergangen (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Binnen het projectgebied en in de ruime omgeving ontbreken geschikte waterlichamen die als voortplantingswater kunnen dienen. Daarnaast is het projectgebied ongeschikt als landhabitat omdat de bodem of verhard is of begroeid met een dichte, kort gemaaide, graszode. De aanwezigheid van rugstreeppad is daarmee uitgesloten.

3.6 Vissen

De grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en uitbundige waterplantengroei. Door een gespecialiseerde huid- en darmademhaling (via ingeslikte lucht) kunnen grote modderkruipers overleven in situaties met lage zuurstofgehalten. De soort is in staat om in drooggevallen sloten ingegraven in de modderlaag enige tijd te overleven door gebruik te maken van huidademhaling (RAVON, z.d.). De watergangen in het plangebied zijn geschikt voor grote modderkruipers. De watergang aan de westzijde is een ondiepe watergang met geschikte vegetatie en is mogelijk in gebruik als voortplantingshabitat of als habitat voor volwassen dieren. Daarnaast zijn de grotere watergangen mogelijk in gebruik als migratieroute. De watergang aan de oostzijde bevat mogelijk diepere gedeeltes welke geschikt zijn als overwinteringsgebied. De te dempen watergang op het middendeel van het perceel is niet aangesloten aan de rest van de watergangen. Deze bevat uitsluitend regenwater en is niet toegankelijk voor de grote modderkruiper.

Consequenties van de ingreep op de grote modderkruiper staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten, zoals insecten, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de wijde omgeving van Tijnje en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.8 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde broedvogels	Huismus	3.1	Mogelijk
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Mogelijk in broedseizoen
Vleermuizen	Diverse gebouwbewonende soorten	3.5	Mogelijk
Vissen	Grote modderkruiper	3.10	Mogelijk

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = vogelrichtlijn, 3.5 = habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermde soorten.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde broedvogels

Het is mogelijk dat de huismus tot broeden komt in het woonhuis. De schuren zijn ongeschikt als nestlocatie. Aangezien het woonhuis blijft bestaan, zullen bestaande nesten niet aangetast worden. Wel is het mogelijk dat de huismussen foerageren in de te kappen boomstrook. Er is, aan de zuidzijde van het huis, genoeg alternatief qua dekking en foerageergebied. Daarnaast zijn huismussen weinig gevoelig voor verstoring. Ook is er momenteel al sprake van personele en machinale verstoring in de vorm van agrarisch verkeer en bewoners, waardoor verstoring van de bouwwerkzaamheden op eventueel broedende huismussen uitgesloten kan worden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus kunnen uitgesloten worden.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

In het woonhuis bevinden zich mogelijk kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen van één of meerdere soorten vleermuizen. De geplande werkzaamheden hebben mogelijk tot gevolg dat eventueel aanwezige verblijfplaatsen verstoord worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Grote modderkruiper

Het is mogelijk dat de grote modderkruiper in een aantal watergangen in het plangebied aanwezig is. De te dempen watergang staat niet in verbinding met andere watergangen, de grote modderkruiper is hier, vanwege bereikbaarheid, uit te sluiten. De nieuwe bedrijfsinrit wordt over de bestaande grond dam gelegd. De werkzaamheden hebben niet tot gevolg dat watergangen met potentieel aanwezige grote modderkruipers aangetast worden. De werkzaamheden hebben geen negatief effect op het habitat of het voorkomen van de grote modderkruiper. De werkzaamheden kunnen uitgevoerd worden zonder aanvullend onderzoek of mitigerende maatregelen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Mogelijk in broedseizoen	Mitigatie
Vleermuizen	Diverse gebouw-bewonende soorten	3.5	Mogelijk	Mitigatie

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten vóór het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden moeten voorkomen worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het plaatsen van (fluit)linten in het grasland kunnen weidevogels en andere groundbroeders buiten het plangebied gehouden worden;
- Door het dichtmaken van holtes en kieren in het hele gebouw kunnen holtebroeders zoals kauw niet tot broeden komen;
- Door het kort maaien en houden van oevervegetatie wordt voorkomen dat watervogels tot broeden komen;
- Door het kappen en verwijderen van de bomen en struiken tussen de graslanden wordt voorkomen dat er nestbroeders in de bomen tot broeden komen.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

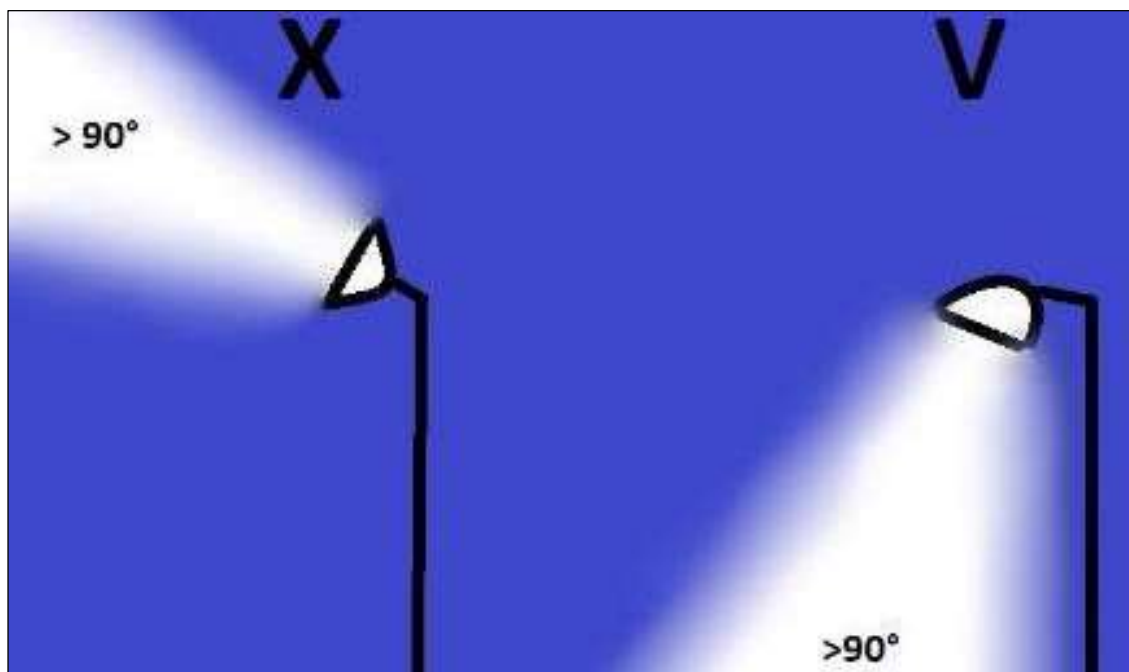
- Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundig ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels;
- Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.2 Vleermuizen; mitigatie

De omgeving van de werkzaamheden kan door vleermuizen in gebruik zijn als verblijfplaats. Het verstoren van verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op potentiële verblijfplaatsen. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van het woonhuis. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober).

Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting. Wanneer bovenstaande werkwijze toegepast wordt zijn er wat betreft vleermuizen geen belemmeringen ten aanzien van de Wet natuurbescherming.

Afbeelding 5.1. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij de werkzaamheden. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

6 Conclusie

De opdrachtgever, Transportbedrijf J. Schaap en Zn., is voornemens een bestemmingsplanwijziging aan te vragen op het perceel van de Heawei 44 te Tijnje, gemeente Opsterland, Provincie Fryslân. Na de bestemmingsplanwijziging zal het terrein deels (her)ingericht worden. Bij deze herinrichting wordt de oude bestaande schuur gesloopt, waarna twee nieuwe bedrijfsgebouwen geplaatst worden. Tevens wordt een bedrijfsinrit gerealiseerd. Om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen, is door JM ecologie een QuickScan uitgevoerd op de locatie.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus, algemene broedvogels, verblijfplaatsen van vleermuizen en grote modderkruiper binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De huismus is aangepast aan urbane omstandigheden en verstoring is daardoor uitgesloten. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen voor algemene broedvogels enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Het heeft de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog. Voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben in het woonhuis, dient verstoring door bouwverlichting voorkomen te worden.

Gorredijk, november 2021
JM ecologie

Geraadpleegde bronnen

- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten Soorten – Natuurbescherming.
- Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2017. Soortinventarisatieprotocollen Netwerk Groene Bureaus
- NDFD Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 27 oktober 2021.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Vleermuisprotocol 2013, 2017 en 2020, Netwerk Groene Bureaus (NGB).
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (red), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.
- Melis, J. & M. Koopmans, 2015. Fiskatlas Fryslân, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Friesland in de periode 1900 t/m 2014. Bornmeer, Gorredijk.
- FLORON 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse flora. Stichting FLORON, Nijmegen.